

amennyit csak lehet, gyarapítani a megismert ének- és kórusanyagot, ugyanakkor megerősödni az elhívásban. Így alkotnak egységet a tanórák s az áhítatok, a baráti beszélgetések s az énekkari vendégszereplések, a zenei versenyek, vizsgák, s a közös úrvacsoravétel. Az is fontos, hogy a táborok viszonylag hosszúak, nem csak egy élménydús hétvégét töltünk együtt; a tizenöt-húsznapos feszes munkarend súlyt ad e munkának, hitelét növeli, és ébreszti az igényt az évközi folytatásra: az évközi bejárásos tanfolyamra, a havonkénti kóruspróbákra és kinek-kinek a saját gyülekezetében végzett szolgálatokra.

Az ideai tanfolyamok már rendszeressé tették a *Protestáns Graduál* (Ferenczi Ilona összeállítása) használatát is az esti vesperákon. Bebizonyosodott, hogy a közös imádság ezen formája nem lesz idegen a mai fiatalok számára sem. Remélhetjük, hogy amint a ritmikus koráléneklés elterjedésében a nyolcvanas évek elején, úgy a zsoldáros istentisztelet szélesebb megismertetésében is úttörő szerepet vállalhatnak most a főtí tanfolyamok résztvevői. Az is egyértelművé vált, hogy érdemes lesz a hivatalos énekeskönyv mellé bevezetni egy még több zsoldárt tartalmazó evangelikus zsolozsmáskönyvet is.

Ökumenikus kapcsolataink is megerősödtek idén: éltünk a római katolikus testvérek által felkínált lehetőségekkel, részt vettünk több, általam szervezett hangversenyen, s énekelhettünk is különlegesen szép templomukban. A helyi református gyülekezet pedig tanfolyamzáró ünnepi istentiszteleteinkre engedte át templomát, hiszen az evangelikus templom éppen komoly felújítás alatt áll. Köszönetet mondunk nekik e helyről is: a tökéletes akusztikájú épület, jól karbantartott, igényes orgonájával biztosította a tárgyi feltételeket, szeretetteljes fogadtatásuk, alkalmazkodó gondoskodásuk pedig erősítette a protestáns egyházak közötti testvériséget.

Bence Gábor

Zenei tábor Nagyvelegen

1997. július 14-től 19-ig zenei tábor volt Nagyvelegen. Fejér megyében idén immár tizenkettedszer került sor ilyen tábor megrendezésére, viszont idén rendhagyó módon két egyházmegyéből is —Veszprémből és Fejér-Komáromból— voltak résztvevők. Igaz, ez a tábor eredetileg a 16 évnél idősebb korosztálynak volt meghirdetve, de a 16 év alatti korosztály nagyobb létszámban képviseltette magát. A tábor tanárai *Pintérné Fürt Judit*, *Stanka Erika*, *Nyíró Gábor* s —az első két napon— *Finta Gergely* voltak. Az áhítatokat *Pintér Mihály* várpalotai evangelikus lelkész tartotta. A reggeli és esti elcsendesedés mellett déli áhítatot is tartottunk. Ezeknek az alkalmaknak újdonságát az énekelt liturgikus keret adta. Maga a tábor *Nyíró Gábor* orgonahangversenyével kezdődött, amit egy játékos ismerkedési est követett. Másnap aztán el is kezdődött a munka. Mindennap volt hangszeres óra, énekkar, zsoldártanulás és gitáros éneklés. Hangszernek lehetett választani harmóniumot, furulyát, gitárt és orgonát. A kissé tömör napirend ellenére természetesen mindig maradt idő a játékra is.

A tábor ideje alatt két gyülekezetben is szolgáltunk. Először Pustavámon, majd két nappal később Bakonycsernyén tartottunk zenés áhítatot, amelyet a gyülekezetek nagy szeretettel fogadtak. A pustavámi szolgálat előtt kis kitérőt tettünk és elmentünk Móra, ahol megtekintettük Korb Imre orgonaépítő műhelyét is. A záróistentiszteleten pedig ki-ki bemutathatta a gyülekezet és a hozzátartozók előtt, hogy mennyit sikerült elsajátítania egy hét alatt zenei téren.

A nem túl nagy létszám ellenére nagyon jól éreztük magunkat, pedig az idő nem mindig nekünk kedvezett. Szomorúan búcsúztunk el egymástól, de abban a reményben, hogy jövőre ismét találkozunk.

Bódis Orsolya

Országos Evangélikus Találkozó — a zenész szemével

Sokak merész álma vált valóra, mikor idén augusztusban megrendezésre került az I. Országos Evangélikus Találkozó. Az első nap verőfényes reggelén öröm volt látni, ahogy buszok sokasága hozta a gyülekezetek képviselőit az ország minden tájától, s fokozatosan megtelt a központi helyszín, az 1500 férőhelyes sportszarnok. Itt zajlott a programok többsége, áhítatok, előadások, referátumok és a záró úrvacsorai istentisztelet is.

Egy ilyen országos alkalom jelentőségénél fogva irányadó és ízlésformáló lehet. Éppen ezért nem mellékes, hogy milyen szerepet kap és hogyan illeszkedik a programba az egyházi zene.

Spontaneitás és átgondoltság szerencsés ötvözte jellemezte a —magyar evangélikus viszonylatban— hatalmas gyülekezet rendszeres megénekelését. A résztvevők éneklapot kaptak kézbe, melyet a szervezők az Énekeskönyvből állítottak össze úgy, hogy a válogatás gyülekezeti énekeink sokszínűségét reprezentálja. Néhány nagyon ismert és közkedvelt ének —melyek első versszakát a többség fejből énekelte— felhangzása mellett rendszeresen sor került énektanulásra is. S jó volt hallani, mikor elhangzott a kérés ezek bemutatásánál: „Aki nek ismerős, énekelje velük” — az „országos” gyülekezet egy-egy része bátran csatlakozott. Az időarányok is figyelemre méltók voltak: félórás áhítat után — melynek keretében két ének végig elhangzott— félórás éneklés.

Míg a közös éneklések és az áhítatok énekeinek kiválasztása szinte improvizatív módon zajlott a rendkívül harmonikusan összedolgozó szervezők között, a találkozó koronája, a záró úrvacsorás istentisztelet rendje és énekei az előre kidolgozott és a rendezvény elején kézbeadott programfüzetben kaptak helyet.

A záróistentisztelet rendjén megfigyelhetők voltak az elmúlt év óta működő Agenda-bizottság munkájának jelei: a gyónás az istentisztelet elejére került, a Kyrie és Gloria pedig bár megőrizte a megszokott énekverses formáját, tartalmilag közelebb került az ordinárium első két tételének eredeti gondolatvilágához.

A gyülekezet énekének kísérését kétféle módon oldották meg. A billentyűs hangszereket egy elektronikus zongora képviselte. Ehelyett talán szerencsésebb lett volna elektronikus orgona használata, mely —lehetőleg speciális erő-